

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ
XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю

**ІННОВАЦІЇ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ
ТА ФАРМАЦЕВТИЧНІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ**
(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України
за допомогою відеоконференц-зв'язку)

16–17 травня 2019 року
м. Тернопіль

Тернопіль
ТНМУ
«Укрмедкнига»
2019

УДК 378.001.895:61(063)(477)
I-66

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай.

Інновації у вищій медичній та фармацевтичній освіті України (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XVI Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 16–17 трав. 2019 р.) / Терноп. нац. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТНМУ, 2019. – 332 с.

зівській олімпіаді, на всеукраїнських та міжнародних конференціях. З появою у Краматорську іноземних студентів, частина з них виявила інтерес до поглибленого вивчення дитячої хірургії та анестезіології тощо. Вони майже одразу з'явилися на засіданнях СНТ, та зайняли свою значущу роль у науковій роботі. Викладачі кафедри доклали масу зусиль для відродження колишнього статусу "гуртківців". Для успішного функціонування СНТ був складений графік засідань суспільства, визначена література, заново створені презентації за темами і відібрані навчальні відеофільми. Особливе місце займають індивідуальні заняття співробітників кафедри з іноземними студентами. Для іноземних студентів були виділені окремі дні, що зв'язано з труднощами комунікації через проблеми соціального спілкування на англійській мові. Для загального ознайомлення ця інформація була виставлена на сайті кафедри, який прикріплений до сайту ЗВО. Не залишилися "забутими" іноземні студенти і у формуванні практичних навичок. На кафедрі застосовуються тренажери для традиційних і лапароскопічних втручань. На засіданнях СНТ постійно відпрацьовуються практичні навички в'язання вузлів і накладання хірургічних швів на синтетичному та біологічному матеріалі. Кожне засідання СНТ передбачає розгляд тематичних хворих в умовах обласного дитячого хірургічного відділення. Іноземні студенти при цьому навчаються навички спілкування з дітьми, отримують пояснення принципів огляду пацієнтів з хірургічною, он-

кологічною й урологічною патологією, постановці правильного діагнозу та проведення оперативного втручання і терапії за протоколами МОЗ України. У СНТ є відкрита група в соціальній мережі Facebook, де вітчизняні та іноземні студенти обмінюються отриманою інформацією між собою та студентами з інших студентських товариств.

В умовах переміщеного ЗВО організація СНТ за фахом "дитяча хірургія" сприяє ініціативному та творчому підходу іноземних студентів у вивченні вузькопрофільного матеріалу, формуванню у майбутніх дитячих хірургів клінічного мислення. Іноземні студенти, які пройшли теоретичний і практичний відбір за СНТ кафедри дитячої хірургії, отримують повноцінну медичну освіту за обраним фахом.

Література

1. Підаєв А.В., Передерій В.Г. Болонський процес в Європі. Що це таке і чи потрібен він Україні? Чи можлива інтеграція медичної освіти України в Європейський освітній простір? – Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2004. – 190 с.
2. Ждан В.М., Бобирьов В.М., Шешукова О.В. та ін. Роль сучасних технологій у становленні майбутніх лікарів. // Медична освіта. – 2012. – № 3. – С. 35-37.
3. Передерій В.Г. Стратегія євроінтеграційного реформування вищої та фармацевтичної освіти України. // Медична освіта. – 2005. – № 2.- С. 9-11.
4. Грубінко В.В., Бабин І.І. Нова парадигма вищої освіти. // Медична освіта. – 2004. – № 3-4. – С. 8.

ФОРМУВАННЯ ДОМІНАНТИ "ТУБЕРКУЛЬОЗНА НАСТОРОЖЕНІСТЬ" У СТУДЕНТІВ – ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ПРИ ВИВЧЕННІ ФТИЗІАТРІЇ

Ясінський Р.М., Растворов О.А.

Запорізький державний медичний університет

Вступ. На сьогоднішній день боротьба з туберкульозом є одним з пріоритетних напрямів державної політики у сфері охорони здоров'я. Уряд схвалив Концепцію Загальнодержавної цільової соціальної програми протидії захворюванню на туберкульоз на 2018—2021 р., метою якої є стабілізація рівня захворюваності, зменшення рівня смертності та підвищення ефективності лікування хворих. Наскрізним завданням нової програми стала постановка акценту на амбулаторний етап лікування. Такий підхід пов'язаний із питанням дотримання інфекційного контролю та має сприяти запобіганню внутрішньо-лікарняної передачі туберкульозної інфекції [2, 3].

Це зумовлює потребу в спеціальній підготовці лікарів, які працюватимуть у закладах первинної медико-соціальної допомоги. Освіта лікаря загальної практики-сімейної медицини починається на додипломному рівні. Увага приділяється як вітчизняним студентам, так і студентам – іноземним громадянам [1, 4].

Основна частина. Вивчення дисципліни «фтизіатрія» передбачає формування домінанти «туберкульозна настороженість» у студентів-іноземних громадян. Ця настороженість полягає у спрямуванні клінічного мислення в бік думки про можливе туберкульозне ураження, особливо, якщо за допомогою звертаються пацієнти із груп підвищеного ризику щодо захворювання на туберкульоз. Домінанта «туберкульозна настороженість» зумовлює застосування необхідного діагностичного мінімуму та алгоритму дій для виключення/підтвердження діагнозу «ту-

беркульоз», а при необхідності – спрямування пацієнта на подальше дослідження на наступний етап надання медичної допомоги (вторинний і третинний рівні). Така настороженість пов'язана із патоморфозом захворювання та частим безсимптомним, або малосимптомним перебігом, що потребує застосування усіх набутих навичок диференційної діагностики у молодого спеціаліста. Націленість таких студентів на раннє виявлення туберкульозу зумовлена складною епідемічною ситуацією з даного захворювання у тих країнах, де будуть працювати майбутні лікарі: Індія, Нігерія, Ефіопія, тощо.

Навчальний процес на кафедрі фтизіатрії і пульмонології Запорізького державного медичного університету організований таким чином, що студенти-іноземні громадяни мають можливість опанувати предмет «фтизіатрія» на достатньому згідно програми рівні. Всі навчально-методичні матеріали націлені на формування домінанти «туберкульозна настороженість» у студентів – іноземних громадян. З метою формування туберкульозної настороженості у студентів зроблено акцент на:

- питання патоморфозу туберкульозу;
- групи підвищеного ризику щодо захворювання на туберкульоз;
- обов'язковий діагностичний мінімум при підозрі на туберкульоз, інтерпретація результатів досліджень;
- диференційна діагностика захворювань органів дихання та туберкульозу;
- показання до спрямування пацієнта з підозрою на

туберкульоз на вторинний та третинний рівні надання медичної допомоги;

- особливості лікувального режиму неспецифічних уражень легень при проведенні диференційної діагностики туберкульозу;

- особливості перебігу захворювання при ко-інфекції туберкульоз/ВІЛ та алгоритми дій лікаря при підозрі на туберкульоз у ВІЛ-інфікованих пацієнтів залежно від тяжкості стану пацієнта;

- особливості перебігу туберкульозу при інших захворюваннях і патологічних станах.

На практичних заняттях студенти – іноземні громадяни вирішують задачі – клінічні випадки, в яких обов'язково присутні питання плану діагностики, диференційної діагностики та лікарської тактики в кожному конкретному випадку.

Висновки. Враховуючи націленість системи охорони здоров'я України на амбулаторне лікування туберкульозу вагоме значення на сьогоднішній день має підготовка майбутніх лікарів із сформованою домінантою «туберкульозна настороженість». На кафедрі фтизіатрії і пульмонології Запорізького державного медичного університету організовано навчальний процес та створено методичний

супровід таким чином, що зроблено акцент на питання патоморфозу, діагностики та диференційної діагностики туберкульозу на різних етапах надання медичної допомоги.

Література

1. Богомолов А.Є. Організаційно-методичні особливості викладання фтизіатрії у студентів-іноземців в сучасних умовах / А.Є. Богомолов // Тези доповідей навчально-методичної конференції 26 лютого 2014 року. – Вінниця. – С. 13-14.
2. Мельник В.М. Оцінка результатів лікування хворих на туберкульоз / В.М. Мельник, І.О. Новожилова, В.Г. Матусевич // Український пульмонологічний журнал. – 2018. – № 4. – С. 35-41.
3. Патоморфоз туберкульозу – реалії сьогодення, хіміорезистентність, як ознака прогресування / Ю.І. Феценко, Л.Д. Тодоріко, М.М. Кужко, М.І. Гуменюк // Український пульмонологічний журнал. – 2018. – № 2. – С. 6-10.
4. Разнатовська О.М. Організація навчально-методичного процесу забезпечення освітнього процесу на кафедрі фтизіатрії і пульмонології Запорізького державного медичного університету на додипломному рівні / О.М. Разнатовська // Медична освіта. – 2017. – № 3. – С. 106-109.

КОНЦЕПЦІЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 223 МЕДСЕСТРИНСТВО ТРЕТЬОГО (ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Ястремська С. О., Господарський І. Я., Кім О. М., Мазур Л. П., Данилевич Ю. О., Рега Н. І., Локай Б. А., Зарудна О. І., Городецький В. Є., Креховська-Лепяк О. М., Буштинська О. В., Коцаба Ю. Я., Яворська І. В., Бойчак М. В., Волков Р. К., Гаврилюк Н. М., Сас П. А., Намісник О. М., Даньчак С. В., Лиха Л. М.
Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України

Вступ. ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я.Горбачевського МОЗ України» має значний досвід в підготовці медичних сестер першого (бакалаврського) рівня та другого (магістерського) рівня вищої освіти, належну навчально-методичну, матеріально-технічну базу та кадровий потенціал для їх підготовки.

Ступеневість підготовки медичних сестер на сьогодні передбачає також впровадження і третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктора філософії з медсестринства, оскільки спеціальність 223 «Медсестринство» входить до переліку спеціальностей галузі «Охорона здоров'я», за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»).

Основна частина. За більш як 20 років діяльності в університеті підготовлено 3231 осіб за спеціальністю «Сестринська справа» (на сьогодні «Медсестринство»), в тому числі 874 іноземних громадян, зокрема 290 медичних сестер-магістрів, з них – 199 вітчизняних та 91 іноземний студент з США та Канади. Усі дипломи медсестер-магістрів іноземних громадян, які закінчили ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я.Горбачевського МОЗ України», підтверджені в своїх країнах.

Медичні сестри з науковим ступенем повинні як і в усьому світі виконувати не тільки суто медсестринські обов'язки, а й займати посади менеджерів лікувальних установ, проводити науково-дослідну роботу з питань

медсестринства, здійснювати професійну педагогічну діяльність у вищих медичних навчальних закладах. PhD програма з медсестринства призначена для випускників університетів, які бажають продовжити дослідницьку кар'єру в галузі охорони здоров'я і спрямована на поглиблення знань у галузі охорони здоров'я та вирішення певного наукового завдання у сфері спеціальності «Медсестринство».

Все це вказує на затребуваність даної категорії фахівців і актуальність підготовки докторів філософії (третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти) за спеціальністю 223 «Медсестринство».

Здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти повинен оволодіти основними компетентностями, серед яких:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати комплексні проблеми, проводити незалежне оригінальне наукове дослідження та здійснювати педагогічну, професійну, дослідницьку та інноваційну діяльність в галузі медсестринства.

Загальні компетентності

1. Формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору

2. Набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, пошуку та критичного аналізу інформації, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо

Сінченко Д. М., Александрова К. В., Макоїд О. Б. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «БІОЛОГІЧНА ХІМІЯ»	225
Сорокіна І.В., Марковський В.Д., Омельченко О.А., Галата Д.І., Калужина О.В. ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИВЧЕННЯ ПАТОМОРФОЛОГІЇ	226
Тарасенко Я.А., Тихонова О.О., Дейнега Т.Ф., Левченко О.А., Волкова О.А. СУЧАСНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ АНАТОМІЯ ЛЮДИНИ В МЕДИЧНИХ ВУЗАХ	226
Ткаченко М.М., Поперека Г.М., Містрюков В.М. РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК У СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ РАДІАЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ	227
Федонюк Л. Я. МАЙСТЕР-КЛАС ЯК ОДНА З ФОРМ НАВЧАННЯ У МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ	228
Філат Т.В., Сербіненко Л.М., Сидора М.Ю., Запорожець О.С. МОВНА ПІДГОТОВКА ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ	228
Хмельникова Л. І., Маслак Г.С., Більчук В.С. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРИ ВИВЧЕННІ ХІМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ПРИ ПІДГОТОВЦІ ПРОВІЗОРІВ	230
Хріпков І.С. СПОСОБИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ САМОСТІЙНОЇ ПОЗА АУДИТОРНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ГІСТОЛОГІЇ.	231
Чорній Н.В., Манащук Н.В., Бойцанюк С.І., Чорній А.В., Лучинський М.А. РОБОЧИЙ ЗОШИТ З ПАРОДОНТОЛОГІЇ ЯК ОДИН ІЗ ЕЛЕМЕНТІВ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	231
Швед М.І., Мартинюк Л. П., Ляхович Р.М., Геряк С.М., Липовецька С.Й., Левицька Л.В. МЕТОДИКА ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ 6 КУРСУ НА ОПОРНИЙ КАФЕДРІ НЕВІДКЛАДНОЇ ТА ЕКСТРЕНОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ	232
Шевченко Р.С., Циганенко О.С., Феськов В.М. ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ЗАГАЛЬНОЇ ХІРУРГІЇ № 1 ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	233
Шевченко Н.С., Панько Н.О., Зімницька Т.В., Головка Т.О., Волошин К.В., Цюра О.М., Штрах К.В., Крутенко Н.В., Бугаєвська М.О. ПРОЕКТНИЙ ТИП НАУКОВОЇ РОБОТИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ЯК ІННОВАЦІЙНА ФОРМА ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ	234
Шевчук С.Г., Хомазюк В.А., Бичков О.А., Остапівська Т.Г. ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПРИ ВИВЧЕННІ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ	235
Шкробот С.І., Салій З.В., Бударна О.Ю., Сохор Н.Р., Салій М.І. ОПТИМІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЯК ЗАПОРУКА ФОРМУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК	236
Юдін О.І., Веселий С.В., Кліманський Р.П. УЧАСТЬ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ У СТУДЕНТСЬКОМУ НАУКОВОМУ ТОВАРИСТВІ ЗА ФАХОМ "ДИТЯЧА ХІРУРГІЯ"	236
Ясінський Р.М., Растворов О.А. ФОРМУВАННЯ ДОМІНАНТИ "ТУБЕРКУЛЬОЗНА НАСТОРОЖЕНІСТЬ" У СТУДЕНТІВ – ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ПРИ ВИВЧЕННІ ФТІЗИАТРІЇ	237
Ястремська С. О., Господарський І. Я. , Кім О. М., Мазур Л. П., Данилевич Ю. О., Рега Н. І., Локай Б. А., Зарудна О. І., Городецький В. Є., Креховська-Лесяко О. М., Буштинська О. В., Коцаба Ю. Я., Яворська І. В., Бойчак М. В., Волков Р. К., Гаврилюк Н. М., Сас П. А., Намісник О. М., Даньчак С. В., Лиха Л. М. КОНЦЕПЦІЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 223 МЕДСЕСТРИНСТВО ТРЕТЬОГО (ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ	238
Chehovska I. THE ROLE OF MOTIVATIONAL METHODS IN INCREASING THE EFFICIENCY OF WORK WITH FOREIGN STUDENTS	239
Iermolenko T.I., Aleksandrova A.V. FORMATION OF GLOBAL OUTLOOK OF MEDICAL STUDENTS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS	240
Lupal'tsov V.I., Vander K.O., Yahniuk A.I., Kitchenko S.S. EDUCATIONAL-METHODICAL AND ORGANIZATIONAL SUPPORT OF PREPARATION OF SPECIALISTS OF EDUCATIONAL-SCIENTIFIC AND SCIENTIFIC LEVELS.....	240
Vizir V.A., Demidenko O.V., Buriak V.V., Prihodko I.B. USING OF ONLINE-COURSES FOR STUDENTS' INDEPENDENT WORK ON THE DEPARTMENT OF INTERNAL DISEASES	241